

**RAZGOVOR S JASNOM OMEJEC, PREDSDJEDNICOM
USTAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE**

Očekujem od Istre da bude prva u promjenama

Jasna Omejec

Vjerujem da će istarski suci, odvjetnici, državni odvjetnici i uprava imati snage i ovdje potegnuti i reći »idemo pokušati razmišljati na nov način, u skladu s europskim pravnim standardima«. Doista se nadam tome i mislim da Istra za to ispunjava uvjete kao nijedna druga regija u Hrvatskoj

Razgovarala
Marica KOŠTA

S predsjednicom Ustavnog suda RH Jasnom Omejec razgovarali smo nakon njenog predavanja o pravnom poretku Republike Hrvatske i izazovima ulaska u Europsku uniju, održanom u pulskom Domu oružanih snaga protekloga petka. Tom se prilikom osvrnula na sadašnje stanje hrvatskog zakonodavstva koje je često u koliziji sa samim sobom pa se, kako je kazala, »neki zakoni svađaju«. Istaknula je i da je hrvatsko zakonodavstvo, u pogledu zaštite ljudskih prava i ostvarivanja načela vladavine prava, iz povijesnih razloga u popriličnom, polustoljetnom zaostatku u odnosu na razvijene zapadne demokracije. Sukladno tome promjene koje predstoje hrvatskom zakonodavstvu velik su izazov, prvenstveno pravnoj struci u smislu promjene svijesti, učenja i recepcije europskog prava.

- Što nas čeka prije ulaska u Europsku uniju u smislu izmjena Ustava i hoće li prije toga biti potrebno mijenjati ustavni zakon?

- Ustavni sud nije sudionik promjene Ustava ni na formalan, ni na neformalan način. Ono što smo mi ipak učinili kao institucija jest da smo radnoj skupini za promjenu Ustava poslali određeni stručni materijal o onim promjenama u segmentu ustavnog sudovanja za koje mi smatramo da bi trebale biti provedene da bi se nadležnost Ustavnog suda prilagodila nadležnostima Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu i budućoj jurisdikciji Europskog suda pravde u Luxemburgu. Hoće li ta stručna podloga koju je izra-

dio Ustavni sud zainteresirati radnu skupinu, odnosno ustavotvorca, hoće li on na temelju nje reći da to treba mijenjati - to mi ne znamo.

- Možete li sažeti problematiku s kojom ćete se susretati tijekom prilagodbe europskom zakonodavstvu?

- Poruka koju sam prenijela na predavanju u Puli svim pravničkim strukturama Istre jest da stanje našeg pravnog znanja u ovom trenutku nije dobro i da mi moramo puno učiti da bismo dosegli standarde u primjeni i tumačenju prava kakvo danas poznaje suvremena Europa.

- Kakve prepreke očekujete u tom procesu učenja?

- Raznovrsne. U prvom redu psihološke. Tu će biti otpora jer je to ponovno učenje nečega što smo mi mislili da znamo. Mi, nažalost, ne znamo suvremeno europsko pravo. Ono je nešto što mi nismo učili na našim fakultetima i mi naprosto ne znamo razmišljati na taj način. Dakle, kad govorim da nam treba promjena pravne svijesti i promjena pristupa pravu, ja govorim o najtežim mogućim problemima unutar pravničke, odnosno pravne sfere Republike Hrvatske.

- Da li se nove generacije studenata počelo podučavati europskom pravu?

- Jest, ali još uvijek ne znamo je li to dostatno. Katedre europskog javnog prava se stvaraju pa naši mladi studenti počinju živjeti s tim pravom od prvog dana svoga studija. Ta spoznaja ohrabruje. To je potpuno drugačija pozicija od one kad smo mi u socijalizmu studirali naše pravo.

- S kojim se vrstama predmeta Ustavni sud trenutno najčešće bavi?

- Od svih mogućih vrsta postupaka koje Ustavni sud provodi, najteže nam je u području ustavnih tužbi. To su oni postupci gdje Ustavni sud kontrolira eventualnu povredu ljudskog prava koja je počinjena sudskom presudom. Dakle, to su pojedinačni sudski slučajevi. Najgore je, nažalost, na području radnog i socijalnog prava, mirovina, ali i vlasništva. No, kod vlasništva se najčešće radi o privatno-pravnim, imovinskim sporovima kao što su smetanje posjeda između dviju privatnih osoba, pa ti sporovi nisu oni koji su vezani isključivo uz državu. To nisu »pravi« ustavnosudski predmeti. Područja »pravih« ustavnosudskih predmeta, gdje je dakle država ona koja je intervenirala ili je na neki način učinila povredu, najčešće su ona radnog, socijalnog i mirovinskog prava.

- Na predavanju ste spomenuli da od pravnika u Istri očekujete da budu među prvima. Možete li pojasniti u kojem bi smislu oni trebali biti prvi?

- Trebali bi biti među prvima koji će početi učiti pa onda i primjenjivati novi pristup pravu i izgrađivati tu novu pravnu svijest o kojoj sam govorila. Istra to može. Istra je svih ovih dvadeset godina u puno drugih područja, kod puno drugih problema bila prva koja ih je rješavala i prva koja ih je prevladavala. Stoga vjerujem da će istarski suci, odvjetnici, državni odvjetnici i uprava imati snage i ovdje potegnuti i reći »idemo pokušati razmišljati na nov način, u skladu s europskim pravnim standardima«. Doista se nadam tome i mislim da Istra za to ispunjava uvjete kao nijedna druga regija u Hrvatskoj.